
Vergaderjaar 2007–2008 A

---

31 455 (R 1861)

**Verdrag van de Raad van Europa inzake het
witwassen, de opsporing, de inbeslagneming en
de confiscatie van opbrengsten van misdrijven
en de financiering van terrorisme; Warschau,
16 mei 2005**

Nr. 1

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitters van de Eerste en van de Tweede Kamer der
Staten-Generaal

Den Haag, 28 april 2008

Ter griffie van de Eerste en van de Tweede
Kamer der Staten-Generaal ontvangen op
7 mei 2008.

De wens dat het verdrag aan de uitdrukkelijke
goedkeuring van de Staten-Generaal wordt
onderworpen kan door of namens een van de
Kamers of door ten minste vijftien leden van
de Eerste Kamer dan wel dertig leden van de
Tweede Kamer of door de Gevolmachtigde
Ministers van de Nederlandse Antillen
onderscheidenlijk van Aruba te kennen
worden gegeven uiterlijk op 6 juni 2008.

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 2, eerste en tweede lid, en artikel
5, eerste en tweede lid, van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking
verdragen, de Raad van State van het Koninkrijk gehoord, heb ik de eer u
hierbij ter stilzwijgende goedkeuring over te leggen het op 16 mei 2005 te
Warschau totstandgekomen verdrag van de Raad van Europa inzake het
witwassen, de opsporing, de inbeslagneming en de confiscatie van
opbrengsten van misdrijven en de financiering van terrorisme (Trb. 2006,
104).

Een toelichtende nota bij dit verdrag treft u eveneens hierbij aan.

De goedkeuring wordt voor het gehele Koninkrijk gevraagd.

Aan de Gouverneurs van de Nederlandse Antillen en van Aruba is
verzocht hogergenoemde stukken op 6 mei 2008 over te leggen aan de
Staten van de Nederlandse Antillen en de Staten van Aruba.

De Gevolmachtigde Ministers van de Nederlandse Antillen en van Aruba
zijn van deze overlegging in kennis gesteld.

De minister van Buitenlandse Zaken,
M. J. M. Verhagen

1. Inleiding

De afgelopen decennia is waardevolle ervaring opgedaan met de internationale samenwerking op het gebied van de opsporing en confiscatie van met criminaliteit behaalde vermogenswinsten. Deze samenwerking is vooral tot ontwikkeling gekomen als gevolg van de toegenomen omvang van de internationale drugshandel en andere vormen van georganiseerde criminaliteit in vele landen. Criminelen benutten de internationalisering van de samenleving voor het verhogen van hun winsten en voor het uitwissen van sporen die deze aan het licht kunnen brengen. Het witwassen van geld is immers nauw verweven met georganiseerde criminaliteit. Nationaal en internationaal is inmiddels het besef doorgedrongen dat terroristen dezelfde methodieken als witwassers toepassen voor de financiering van hun wandaden.

De verontrusting over de omvang van deze criminaliteit en de mogelijkheden tot het versluieren van criminele opbrengsten zijn voor diverse internationale gremia aanleiding geweest om de aanpak daarvan hoog op de agenda te zetten. Dat heeft geleid tot een reeks van multilaterale verdragen waarvan wij hier noemen het op 20 december 1988 te Wenen tot stand gekomen Verdrag van de Verenigde Naties tegen de sluikhandel in verdovende middelen en psychotrope stoffen (*Trb.* 1989, 97), het op 8 november 1990 te Straatsburg tot stand gekomen Verdrag van de Raad van Europa inzake het witwassen, de opsporing, inbeslagneming en confiscatie van opbrengsten van misdrijven (*Trb.* 1990, 172) en het op 15 november 2000 te New York tot stand gekomen Verdrag van de Verenigde Naties tegen grensoverschrijdende georganiseerde criminaliteit (*Trb.* 2004, 34). Wat betreft de Europese Unie vermelden wij nog het Kaderbesluit (2001/500/JBZ) van de Raad van de Europese Unie van 26 juni 2001 inzake het witwassen van geld, de identificatie, opsporing, bevrozing, inbeslagneming en confiscatie van hulpmiddelen en van de opbrengsten van misdrijven (*PbEG* L 182/1), het Kaderbesluit (2005/212/JBZ) van de Raad van de Europese Unie van 24 februari 2005 inzake de confiscatie van opbrengsten van misdrijven, alsmede van de daarbij gebruikte hulpmiddelen en de door middel daarvan verkregen voorwerpen (*PbEU* L68) en het Kaderbesluit (2006/783/JBZ) van de Raad van de Europese Unie van 6 oktober 2006 inzake de toepassing van het beginsel van wederzijdse erkenning op beslissingen tot confiscatie (*PbEU* L328).

Een beproefd mechanisme om de doeltreffendheid en de naleving van internationale afspraken te beoordelen, is een systeem van wederzijdse evaluatie. Als het gaat om de bestrijding van witwassen en het confisceren van opbrengsten van misdrijven verrichten de Financial Action Task Force on money laundering (hierna: FATF) ter zake belangrijk werk. De FATF is een intergouvernementeel samenwerkingsverband van landen met belangrijke financiële centra dat zich bezig houdt met de bestrijding van witwassen en financiering van terrorisme. In haar rol als regionale FATF-organisatie vervult the Select Committee of Experts on the Evaluation of Anti-Money Laundering Measures (Moneyval) van de Raad van Europa voor haar leden eenzelfde taak als de FATF. De resultaten van deze activiteiten laten zien dat een gemeenschappelijke, internationale aanpak niet statisch, maar dynamisch van karakter is: gaandeweg komen de deelnemende landen gezamenlijk tot de conclusie dat verdere verbeteringen door te voeren zijn.

Het hier ter goedkeuring voorliggende verdrag vloeit, tegen deze achtergrond, voort uit de behoefte aan een nadere precisering en uitwerking van de bestaande afspraken om de internationale samen-

werking in strafzaken bij het opsporen en volgen van kapitaalstromen en het leggen van beslag op vermogensobjecten te vergemakkelijken. Werd aanvankelijk gedacht aan een aanvullend protocol bij het op 8 november 1990 te Straatsburg tot stand gekomen Verdrag inzake het witwassen, de opsporing, de inbeslagneming en de confiscatie van opbrengsten van misdrijven (hierna te noemen: het Verdrag van 1990), naarmate de onderhandelingen over de gewenste verbeteringen van dat verdrag vorderden, raakten de delegaties steeds meer overtuigd van het feit dat een volledig herzien verdrag het meest recht zou doen aan de reikwijdte en betekenis van overeengekomen wijzigingen en aanvullingen. Bovendien waren de opstellers van het verdrag van mening dat een moederverdrag, aangevuld met een protocol met substantiële wijzigingen, voor de praktijk niet goed hanteerbaar zou zijn. Uitgangspunt is thans dat dit verdrag na inwerkingtreding voorgaat op het Verdrag van 1990 als beide landen partij bij het nieuwe verdrag zijn, terwijl het Verdrag van 1990 van toepassing blijft indien één van de landen niet gebonden is aan dit verdrag, maar wel aan het Verdrag van 1990.

De bestrijding van fraude en witwassen vormt een belangrijke prioriteit van dit kabinet. Financieel-economische criminaliteit tast het vertrouwen aan dat burgers hebben in het economisch verkeer. Er is inmiddels een actieprogramma opgesteld waarin speciale aandacht wordt besteed aan de aanpak van witwassen en voordeelontneming. Onderhavig verdrag versterkt de mogelijkheden tot internationale samenwerking op het gebied van de opsporing, de inbeslagneming en de confiscatie van de opbrengsten van misdrijven en de bestrijding van witwassen en de financiering van terrorisme. Het verdrag ligt daarmee nadrukkelijk in het verlengde van de voornemens van dit kabinet tot intensivering van de aanpak van financieel-economische criminaliteit.

Het verdrag is op 17 november 2005 voor het Koninkrijk ondertekend. Intussen hebben ook 26 andere landen ondertekend. Het treedt op 1 mei 2008 in werking, na bekrachtiging door zes landen, waarvan vier landen tevens lid van de Raad van Europa zijn. Het verdrag kan voor Nederland worden bekrachtigd zonder dat in aanvullende uitvoeringswetgeving behoefte te worden voorzien. Het verdrag kan om die reden ter stilzwijgende goedkeuring worden voorgelegd.

Op grond van artikel 53 van het verdrag kan slechts met betrekking tot een beperkt aantal artikelen een voorbehoud worden gemaakt. De voorbehouden waarvoor goedkeuring wordt gevraagd, bespreken wij hierna in deze toelichtende nota.

Bij het verdrag is een zogenoemd «explanatory report», een gemeenschappelijke toelichting, opgesteld. Dit rapport geeft een authentieke toelichting op en verantwoording van de artikelen van dit verdrag. Het is onder ETS-nummer 198 gepubliceerd op de website van de Raad van Europa (www.conventions.coe.int). Met uitzondering van hetgeen wij hieronder op hoofdlijnen opmerken, zouden wij ons op het punt van de geschiedenis van de totstandkoming van het verdrag verwijzing naar dat rapport willen veroorloven. Dit geldt evenzo voor een toelichting op de verdragsartikelen, zij het dat wij hierna in het artikelsgewijze gedeelte van deze nota nog ingaan op een aantal bepalingen dat zich leent voor het maken van enkele aanvullende opmerkingen.

2. Inhoud verdrag

Algemeen

Het verdrag is grotendeels opgezet volgens het patroon van zijn

voorganger uit 1990. Na de gebruikelijke bepaling met begripsomschrijvingen volgt een voorschrift over het toepassingsbereik van het verdrag (hoofdstuk II; «financiering van terrorisme»). Daarna regelt hoofdstuk III de «op nationaal niveau te nemen maatregelen». Hoofdstuk IV is gewijd aan «internationale samenwerking», evenals hoofdstuk V, dat regels bevat over de samenwerking tussen financiële inlichtingeneenheden. Ten slotte komen in de hoofdstukken VI en VII het evaluatiemechanisme en de slotbepalingen aan de orde.

Vernieuwend in het verdrag is de wijze waarop de verplichting tot strafbaarstelling van de financiering van terrorisme, ter uitvoering van het op 9 december 1999 te New York tot stand gekomen Internationaal Verdrag ter bestrijding van de financiering van terrorisme (*Trb.* 2000, 12; hierna te noemen: het VN-verdrag), in het stelsel van afspraken is geïncorporeerd. Verdragspartijen moeten ervoor zorgen dat de nationaal te treffen maatregelen op het gebied van de confiscatiesancties, de aanpak van het witwassen van geld en de aansprakelijkheid van rechtspersonen ook van toepassing zijn als sprake is van financiering van terrorisme, voor zover de gedraging valt onder de omschrijving van artikel 2 van het VN-verdrag. De wijze waarop het bereik van het verdrag is verruimd ten opzichte van de reikwijdte van het Verdrag van 1990 – in navolging van de verplichting met betrekking tot het delict witwassen had immers ook kunnen worden gekozen voor de opnemings van een afzonderlijke strafbaarstellingsverplichting inzake de financiering van terrorisme – hangt samen met het feit dat een aantal van de deelnemende delegaties beducht was voor enerzijds vertragingen bij het ratificatieproces van het VN-verdrag en anderzijds mogelijke interpretatieverschillen over de vraag welke gedragingen onder de verschillende verdragsrechtelijke delictomschrijvingen zouden vallen. Daarbij speelde ook mee dat het VN-verdrag structureel en grondig wordt geëvalueerd. Daaruit voortvloeiende aanbevelingen kunnen thans ook van betekenis zijn voor de maatregelen die krachtens onderhavig verdrag dienen te worden getroffen. Wij zijn van mening dat deze benadering, alles overwegende, een gelukkige is.

Nationaal

Het verdrag bevat voorts enkele nieuwe verplichtingen die de partijen in hun nationale rechtsstelsels moeten uitwerken met het oog op een doelmatige en doeltreffende internationale samenwerking in strafzaken. Veel van deze verplichtingen houden een verdragsrechtelijke codificatie in van datgene wat sinds 1990 in andere internationale gremia tot stand is gekomen. Zo is de vrijblijvendheid van artikel 2 van het Verdrag van 1990 (maatregelen tot confiscatie) met betrekking tot de keuze van de strafbare feiten waarvoor confiscatie mogelijk wordt gemaakt, verruimd voor een meer dwingende tekst die grotendeels overeenkomt met de inhoud van het Kaderbesluit (2001/500/JBZ) van de Raad van de Europese Unie van 26 juni 2001 inzake het witwassen, de identificatie, opsporing, bevroering en inbeslagneming en confiscatie van hulpmiddelen en van opbrengsten van misdrijven (*PbEG* L 182; hierna te noemen: EU-Kaderbesluit inzake witwassen). Hierdoor zijn ten opzichte van het Verdrag van 1990 de mogelijkheden op het terrein van het verlenen van rechtshulp met het oog op inbeslagneming en confiscatie verruimd.

De verplichting tot strafbaarstelling van het delict witwassen, reeds een centraal onderdeel van het Verdrag van 1990, is eveneens afgestemd op de inhoud van eerdergenoemd EU-Kaderbesluit inzake witwassen. Het betekent dat verdragspartijen in elk geval bepaalde, nader aangeduide misdrijven moeten aanmerken als gronddelict voor het misdrijf witwassen. Artikel 9, waarin de verplichting tot strafbaarstelling is opgenomen,

geeft ook overigens blijk van aanpassing aan het huidige internationale acquis met betrekking tot de vereisten die (mogen) gelden ten aanzien van het delict witwassen. In dat opzicht kunnen het vijfde, zesde en het zevende lid van artikel 9 worden beschouwd als de verdragsrechtelijke neerslag van de discussies die de afgelopen jaren op internationaal niveau hebben plaatsgevonden, onder meer in het kader van de herziening van de veertig aanbevelingen in 2003 van de FATF, gepubliceerd op de website van de FATF (www.fatf-gafi.org).

Vermeldenswaard is in dit verband verder artikel 7 van het verdrag. De strekking daarvan is dat partijen bij het verdrag hun juridische infrastructuur aldus inrichten dat zij in het kader van de internationale samenwerking krachtens dit verdrag op dezelfde wijze kunnen responderen op verzoeken om rechtshulp als op grond van het op 16 oktober 2001 te Luxemburg tot stand gekomen Protocol vastgesteld door de Raad overeenkomstig artikel 34 van het Verdrag betreffende de Europese Unie, bij de Overeenkomst betreffende de wederzijdse rechtshulp in strafzaken tussen de lidstaten van de Europese Unie (*Trb.* 2001, 187; hierna te noemen: EU-Protocol inzake wederzijdse rechtshulp in strafzaken). Daarbij gaat het om verzoeken om gegevens met betrekking tot bankrekeningen, banktransacties en verzoeken om toezicht op bankverrichtingen.

Ten slotte vestigen wij, wat de op nationaal niveau te treffen maatregelen betreft, nog de aandacht op de voorschriften op het gebied van het voorkomen van witwassen, waaronder de inrichting en instandhouding van een financiële inlichtingeneenheid. Het verdrag verplicht partijen ertoe een dergelijke eenheid te operationaliseren en haar met het oog op een goede taakuitoefening toegang te verschaffen tot relevante informatie. In Nederland treedt het Meldpunt Ongebruikelijke Transacties reeds op als de eenheid met de taakopdracht zoals door het verdrag voorzien. Ook Aruba kent een Meldpunt Ongebruikelijke Transacties, dat optreedt als financiële inlichtingeneenheid. Ook de resterende preventieve maatregelen waartoe het verdrag in hoofdstuk III (op nationaal niveau te nemen maatregelen) oproept, kenmerken zich door hun oorsprong in recentelijk tot stand gekomen internationale afspraken.

Internationaal

Wat betreft hoofdstuk IV «internationale samenwerking» springen de regels met betrekking tot rechtshulpverzoeken ter verkrijging van gegevens die berusten bij financiële instellingen (artikelen 17 tot en met 19) en het voorschrift over het meewerken aan een rechtshulpverzoek betreffende niet-strafrechtelijke confiscatie (de zogenaamde «civil forfeiture»: artikel 23, vijfde lid) in het oog.

Uit de systematiek van het verdrag volgt dat partijen uitvoering moeten kunnen geven aan (rechtshulp)verzoeken betreffende financiële gegevens, omdat op grond van hoofdstuk III de juridische infrastructuur op nationaal niveau daarop moet zijn afgestemd. De desbetreffende bepalingen vertonen, evenals de regels in hoofdstuk III, nauwe verwantschap met de voorschriften die zijn opgenomen in het eerdergenoemde EU-Protocol inzake wederzijdse rechtshulp in strafzaken. Daarnaast houdt het verdrag rekening met het verlenen van rechtshulp ten behoeve van de niet-strafrechtelijke confiscatie. Deze rechtsfiguur is bekend in landen met een Angelsaksische rechtstraditie en wordt aldaar als een doeltreffend instrument beschouwd. Het verdrag bepaalt dat partijen zoveel mogelijk, binnen de bestaande kaders van hun wetgeving, moeten meewerken aan rechtshulpverzoeken die een dergelijke niet-strafrechtelijke confiscatie willen bewerkstelligen.

Een nieuw «internationaal» hoofdstuk IV ziet op de samenwerking tussen de financiële inlichtingeneenheden. De opstellers van het verdrag waren van oordeel dat deze vorm van internationale samenwerking moet worden onderscheiden van de meer klassieke bepalingen inzake wederzijdse rechtshulp in strafzaken. Het gaat hier om een vorm van «gesloten» internationale informatie-uitwisseling tussen eenheden met dezelfde taak. Het betreft de beoordeling van ongebruikelijke financiële transacties, en daartoe beperkt zich deze onderlinge samenwerking in beginsel. Voor de inhoud van de samenwerkingsbepalingen heeft EU-regelgeving model gestaan, meer in het bijzonder het Besluit van de Raad van de Europese Unie van 17 oktober 2000 (2000/642/JBZ) inzake een regeling voor samenwerking tussen de financiële inlichtingeneenheden van de lidstaten bij de uitwisseling van gegevens (*PbEG* L 271).

De regeling betreffende de beslechting van geschillen, in het Verdrag van 1990 in de slotbepalingen opgenomen, is naar voren gehaald en tezamen met voorschriften omtrent een toezichtmechanisme neergelegd in een apart hoofdstuk «Monitoringstelsel en geschillenbeslechting». De opstellers van het verdrag hebben gekozen voor de instelling van een conferentie van staten partijen die belast zal worden met het toezicht op een adequate implementatie van de verdragsverplichtingen en, op verzoek, het beslechten van geschillen. Toereikend toezicht op de implementatie en de toepassing van dit verdrag juichen wij uiteraard ten zeerste toe. Het draagt bij aan de bewustwording van de noodzaak van een actief anti-witwasbeleid en een doeltreffend confiscatie-instrumentarium. Daarnaast helpt wederzijdse evaluatie aan de opbouw van vertrouwen in elkaars rechtsstelsel. Wat de vormgeving van het toezichtmechanisme betreft, merken wij nog op dat het verdrag uitdrukkelijk bepaalt dat daarbij gebruik gemaakt moet worden van materiaal dat reeds beschikbaar is ten gevolge van landenexamens door andere evaluatiegroepen, bijvoorbeeld in het kader van de FATF. Die benadering voorkomt zoveel mogelijk dubbel werk, en maakt het mogelijk dat een evaluatie zich kan richten op de onderwerpen die eerder niet aan de orde zijn gekomen of onderbelicht zijn gebleven.

3. Koninkrijkspositie

De Regering van de Nederlandse Antillen heeft aangegeven medegelding van het verdrag voor haar land wenselijk te achten. Gelet op het streven om de reputatie als financieel centrum hoog te houden, onderschrijft de Regering van de Nederlandse Antillen het belang van het verdrag. Dit verdrag bewerkstelligt een verdergaande internationale samenwerking tegen de grensoverschrijdende georganiseerde criminaliteit. In het nieuwe Wetboek van Strafrecht van de Nederlandse Antillen zullen alle noodzakelijke uitvoeringsregelingen zijn opgenomen die voortvloeien uit relevante verdragen en resoluties van de Verenigde Naties en de Raad van Europa. De Regering van Aruba heeft eveneens aangegeven medegelding van het verdrag voor haar land wenselijk te achten. De Regering van Aruba hecht groot belang aan de bestrijding in nationaal en internationaal verband van terrorisme. De dreiging die van de door het verdrag bestreken vormen van financiering van terroristisch gedrag op de nationale en internationale samenleving uitgaat, leidt immers tot ontwrichting en beschadiging daarvan. Door tot het verdrag toe te treden wordt voor Aruba een kader geschapen waarbinnen op nationaal niveau noodzakelijke maatregelen ter voorkoming en bestrijding daarvan kunnen worden uitgewerkt. Tevens treedt Aruba daarmee toe tot de internationale samenwerking op dit gebied. Wel is er uitvoeringswetgeving vereist alvorens de medegelding tot stand kan worden gebracht. Deze uitvoeringswetgeving is opgenomen in het concept voor een nieuw Wetboek van Strafrecht. Verwacht wordt

dat dit concept voor de zomer van 2008 aan de Staten van Aruba zal worden aangeboden.

Gezien het voorgaande wordt de goedkeuring voor het gehele Koninkrijk gevraagd.

Het Verdrag zal voor de verschillende landen binnen het Koninkrijk worden bekrachtigd nadat in de benodigde uitvoeringswetgeving is voorzien. Overeenkomstig artikel 18 van het op 23 mei 1969 te Wenen tot stand gekomen Verdrag van Wenen inzake het verdragenrecht (Trb. 1972, 51) dienen de landen binnen het Koninkrijk zich overigens ook vóór de bekrachtiging te onthouden van handelingen die indruisen tegen voorwerp en doel van het Verdrag.

4. Voorbehouden en verklaringen

Artikel 53 van het verdrag maakt het mogelijk met betrekking tot een aantal artikelen een voorbehoud te maken dan wel een verklaring af te leggen. Wij achten het niet nodig ten aanzien van de bepalingen die nieuw zijn ten opzichte van het Verdrag van 1990 gebruik te maken van de geboden mogelijkheden tot nuancering van de verdragsverplichtingen (artikelen 9, zesde lid, 17, vijfde lid, 46, vijfde lid, en 47). Wij stellen ons wel voor dezelfde voorbehouden bij dit verdrag te maken als die welke zijn gemaakt bij het Verdrag van 1990 (zie *Trb.* 1993, 88 en *Trb.* 2002, 196).

Daarbij gaat het in de eerste plaats om artikel 3, tweede lid. Evenals ten aanzien van artikel 2, tweede lid, van het Verdrag van 1990 zal het voorbehoud worden gemaakt van de strekking, dat niet wordt voorzien in de toepasselijkheid van de maatregel van ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel ter zake van delicten die naar Nederlands, Nederlands-Antilliaans of Arubaans recht strafbaar zijn gesteld in de wetgeving inzake belastingen en inzake douane en accijnzen. Het wederrechtelijk verkregen voordeel dat wordt behaald met het plegen van ingevolge deze wetgeving strafbaar gestelde feiten bestaat uit het nadeel dat de Staat heeft geleden. De fiscale regelgeving biedt aan de overheid een eigen instrumentarium om jegens haar uit de wet voortvloeiende schulden in te vorderen. Het zou daarom oneigenlijk zijn daartoe het instrument van het strafrecht aan te wenden. Daar komt bij dat de internationale samenwerking, gericht op de restitutie van wegens belastingontduiking verkregen voordeel, naar onze mening niet aan de hand van verdragen inzake strafrechtelijke rechtshulp, maar aan de hand van fiscale invorderingsverdragen gestalte dient te krijgen. Het voorbehoud, als hier voorgesteld, wordt blijkens artikel 1, onderdeel a, van het EU-Kaderbesluit inzake witwassen ook in Europees verband uitdrukkelijk erkend.

In de tweede plaats betreft het artikel 9, vierde lid. Ten aanzien van de reikwijdte van de strafbaarstellingen ter uitvoering van artikel 9, eerste lid, zal worden aangegeven dat witwas- en begunstigingshandelingen in het Wetboek van Strafrecht als strafbare feiten worden aangemerkt voor zover op grond van het Nederlands, Nederlands-Antilliaans of Arubaans recht sprake is van door *misdrif* verkregen voorwerpen. De Nederlandse strafbaarstellingen inzake het witwassen en heling zijn daarmee zeer ruim van opzet. Andere landen kennen minder ruime strafbaarstellingen. Hun strafwetgeving hanteert bijvoorbeeld bij de verwijzing naar de delicten die het voordeel genereren, een bepaalde drempel die gekoppeld is aan de maximaal op te leggen gevangenisstraf. Een andere systematiek, mogelijk gemaakt door het verdrag, betreft het gebruik van een limitatieve lijst van strafbare feiten die als gronddelict kunnen gelden.

Voorts bestaat het voornemen uit hoofde van artikel 35, derde lid, een verklaring af te leggen met betrekking tot de talen waarin aan Nederland, de Nederlandse Antillen of Aruba gerichte verzoeken en stukken dienen te

worden vertaald. In lijn met de praktijk ten aanzien van de andere strafrechtelijke samenwerkingsverdragen van de Raad van Europa zal worden verklaard dat verzoeken die tot Nederland zijn gericht alsmede de ondersteunende documenten, voor zover zij niet in het Nederlands, Frans, Engels of Duits zijn gesteld, vergezeld dienen te gaan van een vertaling in een van deze talen. Voor wat betreft verzoeken die tot de Nederlandse Antillen of Aruba zijn gericht, alsmede de ondersteunende documenten, zal worden verklaard dat deze, voor zover zij niet in het Nederlands, Engels of Spaans zijn gesteld, vergezeld dienen te gaan van een vertaling in een van deze talen.

Ten slotte zullen ingevolge de artikelen 33, eerste lid, en artikel 46, dertiende lid, voor Nederland als centrale autoriteit het ministerie van Justitie te 's-Gravenhage, en als financiële inlichtingeneenheid het Meldpunt Ongebruikelijke Transacties worden aangewezen. Voor de Nederlandse Antillen zullen als centrale autoriteit de Procureur-Generaal van de Nederlandse Antillen en als financiële inlichtingeneenheid het Meldpunt Ongebruikelijke Transacties Nederlandse Antillen worden aangewezen. Voor Aruba zullen als centrale autoriteit de Procureur-Generaal van Aruba en als financiële inlichtingeneenheid het Meldpunt Ongebruikelijke Transacties Aruba worden aangewezen.

5. Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

Dit artikel bevat enkele begripsomschrijvingen. Onderdeel a geeft voor de toepassing van dit verdrag een definitie van «opbrengsten». De omschrijving is licht gewijzigd ten opzichte van het Verdrag van 1990. Zij is in overeenstemming gebracht met de definitie van «opbrengsten», opgenomen in het eerder in deze nota genoemde VN-verdrag tegen grensoverschrijdende georganiseerde criminaliteit (hierna te noemen: VNGOC). Dit houdt in dat nader gepreciseerd is onder welke omstandigheden voorwerpen als opbrengsten kunnen worden aangemerkt. Onderdelen b tot en met e zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het Verdrag van 1990. Onderdeel f geeft een omschrijving van financiële inlichtingeneenheden. Deze is in belangrijke mate opgebouwd uit elementen van de definitie die de Egmont Group hanteert, een internationaal samenwerkingsverband van financiële inlichtingeneenheden. Tot deze landen behoort ook Nederland. Onderdeel g is overgenomen uit het VNGOC, en is daarmee als een internationale standaard te beschouwen. Onderdeel h definieert het begrip «financiering van terrorisme». Daarbij wordt strak vastgehouden aan de tekst van het VN-verdrag.

Artikel 2

Artikel 2 verbindt partijen ertoe de hoofdstukken III, IV en V van toepassing te laten zijn op «financiering van terrorisme». Waar derhalve op enige plaats in genoemde hoofdstukken een verwijzing is opgenomen naar een bepaalde categorie misdrijven (ter zake van confiscatie, preventie, het vergaren van informatie e.d.) dienen daaraan automatisch de strafbare feiten te worden toegevoegd die partijen in hun wetgeving hebben voorzien ter uitvoering van het VN-verdrag. Verwezen zij verder naar paragraaf 2 van deze toelichtende nota.

Voor het tweede lid heeft artikel 8 van het VN-verdrag model gestaan. Ter verzekering van een nauwkeurige afstemming tussen dit verdrag en het VN-verdrag is ten aanzien van «financiering van terrorisme» additioneel bepaald dat bevrozing en inbeslagneming ook mogelijk zijn bij voorwerpen die niet uit strafbare feiten zijn verkregen. Voor de overige gevallen

veronderstelt het verdrag bij bevrozing en inbeslagneming wel een direct of indirect verband tussen de voorwerpen die bevroren of inbeslaggenomen worden.

Artikel 3

Deze bepaling gaat over de maatregelen tot confiscatie die op nationaal niveau moeten worden genomen. Het eerste lid is vrijwel gelijklopend aan artikel 2 van het Verdrag van 1990. Op één onderdeel is voorzien in een aanvulling, namelijk waar wordt aangegeven dat confiscatie ook mogelijk moet zijn van «witgewassen voorwerpen». Aan deze toevoeging werd door enkele delegaties gehecht om buiten kijf te stellen dat dergelijke vermogensbestanddelen ook binnen het bereik van de bepaling vallen. Een andere opvatting was, dat de aanvulling strikt genomen niet nodig was omdat juist artikel 5, onder a, de reikwijdte van het confiscatie-instrumentarium uitwerkt.

Het tweede lid vormt het resultaat van de inspanningen van de onderhandelaren om de wat vrijblijvende strekking van artikel 2, tweede lid, van het Verdrag van 1990 te verruilen voor een tekst die tot meer verplicht. Het gaat dan om het toepassingsbereik van de nationale maatregelen op het gebied van beslaglegging. Zo het wenselijk wordt geacht dit toepassingsbereik te beperken, kan dit alleen nog langs de lijnen van de opties, vermeld onder a en b. In elk geval moeten maatregelen tot confiscatie mogelijk zijn indien sprake is van witwassen, financiering van terrorisme of een van de misdrijven, genoemd in de bijlage bij het verdrag. Onderdeel a is gebaseerd op artikel 1, onder a, van het EU-Kaderbesluit inzake witwassen. Onderdeel b laat een wettelijk stelsel toe dat uitgaat van bepaalde categorieën strafbare feiten. Het Nederlands recht voorziet in ruime mogelijkheden tot bevrozing, inbeslagneming en confiscatie. Dat gold ook reeds bij ratificatie van het Verdrag van 1990. De enige restrictie die wij ook onder dit verdrag willen handhaven, is dat niet wordt voorzien in de toepasselijkheid van de maatregel van ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel bij delicten die naar Nederlands recht zijn strafbaar gesteld in de algemene belastingwetten. De redenen daarvoor hebben wij reeds in paragraaf 4 van deze nota uiteengezet.

Artikel 3, derde lid, betreft een voorziening die hier te lande, en ook in talrijke andere Europese landen, onbekend is. Het gaat om de verplichting om bij bepaalde strafbare feiten te allen tijde over te gaan tot confiscatie. Verdragspartijen zijn niet gehouden tot invoering van een dergelijk stelsel. Artikel 3, derde lid, is immers optioneel van karakter. Voor een aanvulling van het Nederlands instrumentarium in deze zin zien wij geen aanleiding. Een wettelijke opdracht om altijd confiscatie-maatregelen toe te passen miskent de diversiteit aan gevallen die zich in de praktijk kunnen voordoen. Hier past ruimte voor de praktijk die heel wel in staat is zelf te beoordelen onder welke omstandigheden confiscatie-maatregelen aangewezen zijn.

Het vierde lid roept de verdragspartijen op om maatregelen te treffen die ertoe strekken dat, met inachtneming van de grondbeginselen van het desbetreffende rechtsstelsel, op daders van strafbare feiten een zekere bewijslast komt te rusten als het gaat om de vraag naar het bestaan en de omvang van het te confisqueren wederrechtelijk verkregen voordeel. Uit het Nederlands wettelijk stelsel volgt dat bij het openbaar ministerie de «bewijslast» ligt dat strafbare feiten wederrechtelijk voordeel hebben opgeleverd. Dit houdt in dat het openbaar ministerie ter zake voldoende aanwijzingen naar voren moet brengen. Deze aanwijzingen kunnen er ook in bestaan dat de betrokkene geen geloofwaardig of verifieerbaar verweer heeft. De betrokkene zal dus van zijn kant aannemelijk moeten maken dat

zijn vermogen niet wederrechtelijk is verkregen. In voorgaande zin geeft Nederland uitvoering aan artikel 3, vierde lid.

Artikel 4

Dit artikel is een moderne variant op artikel 3 van het Verdrag uit 1990. Laatstgenoemd instrument liet de omschrijving van de maatregelen nog vrij globaal, hier vindt een preciezere uitwerking plaats in de artikelen 5 tot en met 7.

Artikel 5

Deze bepaling komt overeen met artikel 12 VNGOC. Zij ziet op de verplichting om in het nationale recht te voorzien in ruime mogelijkheden tot inbeslagneming en confiscatie. Aan deze verplichting kan Nederland ruimschoots voldoen. De artikelen 94 e.v. Sv voorzien in inbeslagneming gekoppeld aan diverse doeleinden (o.m. ter bewaring, ter verbeurdverklaring of onttrekking aan het verkeer). Verbeurdverklaring, onttrekking aan het verkeer en ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel zijn vormen van confiscatie. Deze zijn geregeld in de artikelen 33 e.v. Sr, 36b e.v. Sr en artikel 36e Sr in verbinding met de artikelen 511b e.v. Sv.

Artikel 6

Artikel 6 is ingegeven door de wens om een adequaat beheer van inbeslaggenomen of geconfisqueerde voorwerpen te verzekeren. Voor Nederland zijn in dit kader relevant de regels die zijn neergelegd in het Besluit inbeslaggenomen voorwerpen en in de Aanwijzing ontneming (Stcrt. 2005, 22).

Artikel 7

Dit voorschrift gaat over de beschikbaarheid van adequate bevoegdheden voor de opsporing van in beslag te nemen of te confisqueren voorwerpen. Het eerste lid komt overeen met artikel 4, eerste lid, van het Verdrag van 1990. Het tweede lid is specifiek van aard. Het gaat om een set van op nationaal niveau te nemen maatregelen die de EU-lidstaten reeds hebben moeten treffen ter uitvoering van het EU-Protocol inzake wederzijdse rechtshulp in strafzaken. Daarbij gaat het om de behandeling van verzoeken om gegevens met betrekking tot bankrekeningen, banktransacties en verzoeken om toezicht op bankverrichtingen. Voor Nederland geldt dat het Wetboek van Strafvordering toereikende bevoegdheden aan de opsporingsambtenaren toekent om dergelijke gegevens te vorderen (vgl. artikel 126nc e.v. Sv). Met de Wet bevoegdheden vorderen gegevens (Stb. 2005, 390) zijn deze bevoegdheden zelfs veralgemeniseerd, en niet meer beperkt tot de financiële sector. Zulks is ook hier van betekenis omdat de laatste volzin van het tweede lid een dergelijke verruiming in overweging geeft. Het derde lid is ongewijzigd gebleven ten opzichte van artikel 4, tweede lid, van het Verdrag van 1990.

Artikel 8

Ook hier gaat het om een bepaling die reeds bekend is uit het Verdrag van 1990. Door de nadere precisering van enkele maatregelen op het gebied van de rechtsbescherming van derden, is echter ook het bereik van het voorschrift enigszins verruimd. Wat Nederland betreft kan worden gewezen op artikel 552a Sv, dat een regeling geeft voor het doen van beklag over inbeslagneming. Artikel 552b Sv voorziet in de mogelijkheid van bezwaar van derden tegen verbeurdverklaring. De procespositie van

derden bij ontneming van wederrechtelijk verkregen voordeel is onder meer geregeld in de artikelen 36e, zesde lid, Sr en artikel 577b, tweede lid, Sv.

Artikel 9

Artikel 9 ziet op het strafbaar stellen van witwassen, en vormt daarmee één van de kernbepalingen van het verdrag. De opstellers van het verdrag hebben geen aanleiding gezien om wijzigingen aan te brengen in de centrale bestanddelen van het delict witwassen. Het eerste en tweede lid komen dan ook overeen met artikel 6, eerste en tweede lid, van het Verdrag van 1990.

Het derde lid raakt aan een discussie die bij de gedachtenwisseling over de strafrechtelijke aanpak van witwassen in internationaal verband regelmatig opkomt. Het betreft de mate van bewustzijn van de criminele oorsprong van de voorwerpen die worden omgezet, verhuld, verworven etc. De posities lopen op dit punt nog steeds uiteen. Als onderhandelingsresultaat kon dan ook niet meer bereikt worden dan een optioneel voorschrift dat in overweging geeft naast een opzetvariant voor witwassen (vgl. het eerste lid) ook te voorzien in een delictsvorm met een culpoze inslag. In vergelijking tot het Verdrag van 1990 is in die zin een stap vooruitgezet dat beperkingen in het bereik van de strafbaarstelling door toevoeging van bepaalde (voordeels)vereisten niet meer mogelijk zijn.

Het vierde lid komt eveneens neer op een aanscherping van de strafbaarstellingsverplichting: er kunnen niet meer ongeclausuleerd misdrijven worden uitgezonderd als «gronddelict» voor het misdrijf van witwassen. Op dit voorschrift zijn wij reeds ingegaan in paragraaf 4 van deze nota.

Het vijfde, zesde en zevende lid hebben betrekking op de vereisten die mogen gelden ten aanzien van de bewijsbaarheid van bepaalde bestanddelen van het delict witwassen; zij geven de huidige internationale consensus hieromtrent weer. Nederland kent een ruime strafbaarstelling van witwassen in de artikelen 420bis tot en met 420quinquies Sr. Daarbij geldt elk misdrijf als gronddelict. Ook artikel 416 Sr is bruikbaar in de aanpak van witwassen. Aldus kan ruimschoots uitvoering worden gegeven aan de verplichtingen op grond van dit artikel.

Artikel 10

Dit artikel legt vast dat partijen bij het verdrag verplicht zijn in hun nationale wetgeving de nodige voorzieningen te treffen opdat rechtspersonen aansprakelijk kunnen worden gesteld voor witwassen en financiering van terrorisme. Deze bepaling is nieuw ten opzichte van het Verdrag van 1990. Tekst en structuur van het artikel zijn inmiddels standaard voor de wetgevende instrumenten van de Europese Unie. Ook verdragen van de Raad van Europa bevatten inmiddels bepalingen als de onderhavige. Gewezen kan bijvoorbeeld worden op artikel 13 van het op 27 januari 1999 te Straatsburg tot stand gekomen Verdrag inzake de strafrechtelijke bestrijding van corruptie (*Trb.* 2000, 130).

Artikel 11

Deze bepaling heeft betrekking op de wijze waarop acht geslagen kan worden op documentatie betreffende buitenlandse veroordelingen. In het Nederlandse stelsel van wettelijke strafmaxima is de gedachte dat deze maxima ruimte bieden om daarbinnen rekening te houden met eerdere veroordelingen. Daartoe kunnen ook relevante buitenlandse veroorde-

lingen behoren. Recidive wordt derhalve als een algemene strafverzwarringsgrond gezien.

Artikelen 12–14

De artikelen 12 tot en met 14 bevatten nadere voorschriften op het gebied van het voorkomen van witwassen, waaronder de inrichting en instandhouding van een financiële inlichtingeneenheid.

De voorschriften, opgenomen in de artikelen 12 tot en met 14, zijn praktisch en technisch van aard. Het gaat kort gezegd om de instelling van een alomvattend toezichtsregime met betrekking tot financiële instellingen met het oog op de bestrijding van witwassen, zoals voorzieningen inzake klantenidentificatie, het bewaren van documenten en het melden van ongebruikelijke transacties. Bovendien moet verzekerd zijn dat bevoegde autoriteiten kunnen samenwerken en informatie kunnen uitwisselen. Met behulp van de mechanismen van de Wet melding ongebruikelijke transacties en de Wet identificatie bij dienstverlening alsmede de overige maatregelen ter uitvoering van de aanbevelingen van de FATF en de Europese anti-witwasrichtlijnen beschikt Nederland over een uitgebreid instrumentarium om op doeltreffende wijze op te treden tegen witwassen en de financiering van terrorisme. Het geheel voldoet ruimschoots aan de vereisten vervat in deze verdragsbepalingen.

Volledigheidshalve vermelden wij nog dat in het kader van de douanesamenwerking verordening (EG) nr. 1889/2005 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 26 oktober 2005 betreffende de controle van liquide middelen die de Gemeenschap binnenkomen of verlaten (*PbEU L 309*) een regeling geeft voor een meldingsplicht voor het transport van grote hoeveelheden contant geld over de buitengrenzen (vgl. artikel 13, derde lid). Wat betreft de uitvoering van artikel 14 geldt dat de daarin geregelde mogelijkheid tot het (tijdelijk) blokkeren van een transactie tot de bevoegdheid van de officier van justitie behoort. Dit betekent dat relevante transacties zo spoedig mogelijk ter kennis moeten komen van de officier van justitie, zodat deze kan besluiten tot beslag van het tegoed waar de transactie betrekking op heeft.

Artikel 15

Het eerste en tweede lid komen overeen met artikel 7 van het Verdrag van 1990, behoudens een redactionele aanpassing. Het derde lid vormt een variant op de artikelen 18, zeventiende lid, VNGOC en 12, eerste lid, van het Verdrag van 1990. Het gaat om nadere regels betreffende de indiening en behandeling van een verzoek om rechtshulp. De aangezochte partij moet daaraan in de ruimst mogelijke zin medewerking verlenen. Het vierde lid is gelijk aan artikel 4 van het EU-Kaderbesluit inzake witwassen. Verzoeken van verdragspartijen tot toepassing van bevoegdheden ter identificatie en tot opsporing, bevrozing en inbeslagneming alsmede tot confiscatie moeten met dezelfde prioriteit worden behandeld als vergelijkbare maatregelen ten behoeve van strafrechtelijk onderzoek dat in eigen land plaatsvindt.

Artikel 16

Dit voorschrift van algemene aard is onveranderd gebleven ten opzichte van artikel 8 van het Verdrag van 1990.

Artikelen 17–19

Deze bepalingen hangen nauw samen met artikel 7, tweede lid. Inhoudelijk komen zij overeen met de artikelen 1, 2 en 3 van het EU-Protocol inzake wederzijdse rechtshulp in strafzaken. In het laatste lid van de artikelen 17, 18 en 19 wordt partijen bij het verdrag telkens in overweging gegeven de bevragingmogelijkheden te verruimen tot andere instellingen dan alleen de instellingen, behorende tot de financiële sector. Nederland heeft aan de verplichtingen uit hoofde van het EU-Protocol uitvoering gegeven door te voorzien in de bijzondere opsporingsbevoegdheden, opgenomen in de artikelen 126nc tot en met 126ne Sv en de artikelen 126uc tot en met 126ue Sv. Het bereik van deze bevoegdheden is van dien aard dat de Nederlandse wetgeving eveneens kan voldoen aan hetgeen de artikelen 17, zesde lid, 18, vijfde lid, en 19, vijfde lid, aan de verdragspartijen als ruimere variant voorhouden.

Artikelen 20 en 21

De inhoud van de artikelen 20 en 21 is niet gewijzigd ten opzichte van het Verdrag van 1990. In dat verdrag gaat het om de artikelen 10 en 11.

Artikel 22

Dit voorschrift komt neer op een nadere uitwerking van artikel 12 van het Verdrag van 1990. Zij vindt haar achtergrond in de praktijkervaringen die zijn opgedaan in het rechtshulpverkeer op basis van het Verdrag van 1990. Het artikel beschrijft hoe partijen over en weer moeten handelen om een soepele en doeltreffende tenuitvoerlegging van rechtshulpverzoeken te verzekeren.

Artikelen 23 en 24

Het «oude» artikel 13 van het Verdrag van 1990 is hier slechts op één punt aangevuld. Een nieuw vijfde lid van artikel 23 roept de verdragspartijen thans op in de ruimst mogelijke zin samen te werken, ook op het gebied van de civielrechtelijke procedures voor confiscatie. In Nederland is, net als in de meeste andere civil law-landen, een dergelijke «in rem»-procedure onbekend. Wel voorziet artikel 13c van de Wet overdracht tenuitvoerlegging strafvonnis in de mogelijkheid om op grond van deze wet inbeslaggenomen voorwerpen over te dragen ten behoeve van landen die wel beschikken over een in rem-procedure. Artikel 24 komt overeen met artikel 14 van het Verdrag van 1990.

Artikel 25

Dit voorschrift vormt een nadere uitwerking van artikel 15 van het Verdrag van 1990. Voor het tweede en derde lid heeft artikel 14 VNGOC model gestaan. Verwezen zij in dit verband naar het commentaar op dat artikel in de toelichtende nota bij het VNGOC (Kamerstukken II 2003/04, 29 512 (R 1757), A en nr. 1, blz. 10).

Artikelen 26 en 27

De inhoud van deze bepalingen is ongewijzigd overgenomen van de artikelen 16 en 17 van het Verdrag van 1990.

Artikel 28

Dit artikel benoemt de gronden waarop verzoeken om samenwerking

kunnen worden geweigerd. In het Verdrag van 1990 zijn deze gronden opgenomen in artikel 18.

Uit de artikelen 13 en 14 van het VN-verdrag volgt dat rechtshulp ter zake van de strafbaarstellingen ter uitvoering van artikel 2 van dat verdrag niet geweigerd mag worden op grond van het feit dat het gaat om fiscale of politieke misdrijven. Artikel 28 is daarom ten opzichte van artikel 18 van het Verdrag van 1990 aangevuld met de onderdelen d en e.

Nieuw is voorts de aanvulling van het eerste lid (onderdeel g, laatste volzin) waarbij de weigeringsgrond in verband met het ontbreken van dubbele strafbaarheid wordt genuanceerd. De opstellers van het verdrag hebben ervoor gekozen op dit punt aansluiting te zoeken bij Aanbeveling 37 van de FATF. Onderdeel g waarborgt daarmee dat in relevante gevallen het vereiste van dubbele strafbaarheid kan worden ingeroepen. Daarbij kunnen landen evenwel niet zo ver gaan de voorwaarde te stellen dat de feiten dezelfde kwalificaties moeten hebben of moeten bestaan uit dezelfde bestanddelen. Deze lijn komt geheel overeen met de wijze waarop de Nederlandse rechtshulppraktijk omgaat met het vereiste van dubbele strafbaarheid.

Vermeld zij nog dat artikel 28, achtste lid, onder c, de weigering tot het verlenen van rechtshulp wil tegengaan in de gevallen waarin uit het rechtshulpverzoek blijkt dat betrokkene als dader van zowel het gronddelict, als van het witwassen van de opbrengsten van dat gronddelict wordt aangemerkt. In artikel 18 van het Verdrag van 1990 ontbreekt dit voorschrift. Uitgangspunt is thans dat landen die daders van een gronddelict niet kunnen vervolgen voor witwassen niet meer alleen om die reden rechtshulp mogen weigeren.

Artikelen 29–45

De artikelen 29 tot en met 45 komen grotendeels overeen met de artikelen 19 tot en met 35 van het Verdrag van 1990. Deze voorschriften gaan voornamelijk over de praktische gang van zaken bij het verlenen van rechtshulp (inhoud verzoek, motivering etc.).

Artikelen 46 en 47

Deze artikelen geven regels over de samenwerking tussen de financiële inlichtingeneenheden. Zoals wij reeds in het algemene gedeelte van deze nota hebben opgemerkt, waren de opstellers van het verdrag van oordeel dat deze vorm van internationale samenwerking duidelijk moet worden onderscheiden van de meer klassieke bepalingen inzake wederzijdse rechtshulp in strafzaken. Het gaat om een vorm van «gesloten» internationale informatie-uitwisseling tussen eenheden met dezelfde taak (vgl. de artikelen 12 tot en met 14).

Voor de inhoud van de samenwerkingsbepalingen hebben de opstellers van het verdrag het Besluit van de Raad van de Europese Unie van 17 oktober 2000 (2000/642/JBZ) inzake een regeling voor samenwerking tussen de financiële inlichtingeneenheden van de lidstaten bij de uitwisseling van gegevens (*PbEG* L 271) als referentiekader gebruikt. Daarmee beschrijven de verschillende leden van artikel 46 een werkwijze die binnen de Europese Unie reeds bestendige praktijk is.

Artikel 47 betreft de tenuitvoerlegging van buitenlandse verzoeken tot opschorting van het verrichten van een transactie. Voor de wijze waarop Nederland aan deze verzoeken gevolg kan geven, verwijzen wij kortheids- halve naar de toelichting op artikel 14.

Artikel 48

Het anti-witwasbeleid van de verschillende landen wordt regelmatig onderworpen aan evaluaties van verschillende internationale gremia. Voor Nederland zijn bijvoorbeeld evaluaties van de FATF, de Verenigde Naties, de Wereldbank en het Internationaal Monetair Fonds van belang. Bij de bespreking van onderhavige bepaling is nadrukkelijk aandacht besteed aan het voorkomen van dubbel werk. Hetgeen eerder gezien en beoordeeld is door een internationale groep van evaluatoren, zou betrokken moeten worden bij het monitoren van de implementatie van de verplichtingen uit hoofde van onderhavig verdrag. Dit richtsnoer geeft artikel 48 de Conferentie van de Partijen mee bij het uitwerken van een doeltreffend evaluatiemechanisme. Artikel 48, vierde lid, is afgeleid van artikel 42 van het Verdrag van 1990. Het geeft een regeling voor de beslechting van geschillen.

Artikel 49

Deze bepaling regelt de inwerkingtreding van het verdrag en de relatie tot het Verdrag van 1990. Het derde lid legt vast dat het verdrag in werking treedt bij voltooiing van de ratificatieprocedure van in ieder geval zes ondertekenaars (waarvan vier lid van de Raad van Europa zijn). Het vijfde lid houdt de partijen bij het Verdrag van 1990 voor, dat zij bij gelegenheid van bekrachtiging, aanvaarding of goedkeuring van onderhavig verdrag wat betreft eventueel te maken voorbehouden geen stap terug mogen doen ten opzichte van de verplichtingen waartoe zij zich verbonden hebben op grond van het Verdrag van 1990. Het zesde lid regelt, tot slot, de wijze waarop landen dienen te handelen die zowel partij zijn bij het Verdrag van 1990, als bij het nieuwe verdrag.

Artikelen 50–56

Artikel 52 bevat voorschriften over de verhouding met andere internationale instrumenten. Dit is inmiddels een gebruikelijke bepaling, die ook is opgenomen in andere instrumenten van de Raad van Europa, laatstelijk in het op 16 mei 2005 te Warschau tot stand gekomen Verdrag van de Raad van Europa ter voorkoming van terrorisme (*Trb.* 2006, 34) en het op 16 mei 2005 te Warschau tot stand gekomen Verdrag van de Raad van Europa inzake de bestrijding van mensenhandel (*Trb.* 2006, 99). Het derde lid bevat de zogenoemde disconnectie clausule en is specifiek gericht op regeling van de relatie tussen de Raad van Europa en de EU/EG. Partijen die tevens lid zijn van de EU, passen in hun wederzijdse betrekkingen regels van de Gemeenschap en de EU toe, voor zover op het desbetreffende specifieke terrein zulke regels van toepassing zijn, onverminderd het onderwerp en het doel van het verdrag en onverminderd de volledige toepassing ervan ten opzichte van andere partijen. Het Kaderbesluit (2006/783/JBZ) van 6 oktober 2006 inzake de toepassing van het beginsel van wederzijdse erkenning op beslissingen tot confiscatie (*PbEU* L 328) geldt als voorbeeld van een regeling waarop artikel 52 van toepassing zal zijn.

De mogelijkheid tot het maken van bepaalde voorbehouden is voorzien in artikel 53. In paragraaf 4 van deze toelichtende nota is daarop reeds ingegaan.

De overige slotbepalingen behoeven geen nadere toelichting.

De minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

De minister van Buitenlandse Zaken,
M. J. M. Verhagen